

stratiebloed van deze patiënten verklaren (ISBRUCH 1960; LANGER 1963).

Klinisch merkbare toxoplasmose is, zoals gezegd, waarschijnlijk altijd het gevolg van een infectie met een voor de patiënt virulente stam. Uit het feit dat virulente toxoplasma-stammen over het algemeen slecht enkysteren, zou men kunnen afleiden dat het in de meeste gevallen een primaire infectie betreft. Verklaart men het feit dat het vergelijkbare percentage gevallen van klinische toxoplasmose, waarbij op goede gronden de diagnose toxoplasmose is gesteld, veel lager ligt dan het percentage van de gevallen van klinisch merkbare congenitale toxoplasmose, door aan te nemen dat van een bepaald percentage de diagnose niet is gesteld, dan zou men kunnen veronderstellen dat er een samenhang bestaat tussen klinisch merkbare congenitale toxoplasmose en een infectie van de moeder tijdens de zwangerschap met een virulente stam. Ook de samenhang met een geïnfecteerd huisdier, dat bij een aantal gevallen wordt gevonden, is hoogstwaarschijnlijk niet toevallig. Bij veel moeders van kinderen met klinisch manifeste congenitale toxoplasmose is de diagnose toxoplasmose echter nooit tijdens de zwangerschap gesteld, en zelfs niet achteraf op grond van anamnestiche gegevens te reconstrueren. Indien men tweemaal tijdens de zwangerschap een titer bepaalt en de tweede keer een duidelijk hogere titer vindt, is dit geen indicatie voor medicamenteuze behandeling van de moeder: ten eerste omdat de eventuele beschadiging van de vrucht reeds lang heeft plaatsgehad als men de laboratoriumuitslag krijgt, en ten tweede omdat in veel gevallen therapie niet nodig is en ook niet aanslaat, omdat het een infectie met een niet virulente en kysterende stam betreft die de vrucht niet beschadigt. Indien een zwangere klinisch verschijnselen toont van toxoplasmose, is er wél reden om haar te behandelen.

Een waarschuwing, dat het kind hoogstwaarschijnlijk intra-uterien is besmet, lijkt mij voldoende reden om, zodra dat uitvoerbaar is, bij iedere zwangere tweemaal de titer te bepalen. Nauwkeurige observatie door een kinderarts, die het patiëntje met de diagnose congenitale toxoplasmose krijgt, kan wellicht voor een aantal kinderen levensreddend zijn. Bij de eerste verschijnselen behoeft dan niet naar de diagnose te worden gezocht, maar kan de therapie dadelijk worden ingesteld.

Literatuur: BEVERLY, J. R. A. (1959) *Proc. roy. Soc. Med.* **53**, 111. — COUVREUR, J. en G. DESMONTS (1962) *Developm. Med. Child. Neur.* **4**, 519. — DESMONTS, G. (1962) *Rev. Hyg. Méd. soc.* **10**, 201. — DESMONTS, G. en J. COUVREUR (1963) *Pédiatrie* **18**, 209. — FELDMAN, H. A. en A. B. SABIN (1949) *Pediatrics* **4**, 798. — ISBRUCH, FR. (1960) *Zbl. Gynäk.* **32**, 1522. — ISBRUCH, FR. (1962) *Zbl. Gynäk.* **84**, 667. — LANGER, H. (1963) *Intrauterine Toxoplas-Infektion*. Georg Thieme Verlag, Stuttgart. — MACER, G. (1963) *Amer. J. Obstet. Gynäk.* **87**, 66. — ROEVER-BONNET, H. DE (1964) *Ned. T. Geneesk.* **108**, 916. — ROTH, W. en FRITZ, W. (1950) *Schweiz. Z. allg. Path.* **13**, 624. — THALHAMMER, O. (1957) *Toxoplasmose bei Mensch und Tier*. Wilhelm Mandrich, Wenen, Bonn.

Rijswijk, 29 mei 1964

D. VAN DER WAAIJ

ONDERZOEK VAN DE MAAGZUURAFSCHEIDING, ZONDER SLANG, DOOR MIDDEL VAN METHYLEENAZUUR-HARS (DIAGNEX-BLUE)

Na publikatie van ons artikel (deze jaargang, bl. 1067) is ons gebleken, dat er toch reeds eerder in het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* is gepubliceerd over „Maagzuuronderzoek zonder maag slang” en wel door collega J. W. BOERSMA

(1955). Deze verrichtte het onderzoek met een hars waaraan kinine was gebonden. Dit gaf bij achloorhydrie wat betrouwbaarder resultaten dan de hars bij ons onderzoek.

Wij betreuren het, dat deze publikatie ons ondanks langdurig zoeken was ontsnapt.

Literatuur: BOERSMA, J. W. (1955) *Ned. T. Geneesk.* **99**, 2564. Rotterdam, 8 juni 1964 C. K. V. VAN DOMMELEN R. J. COERS

BERICHTEN BUITENLAND

Wereldberichten

Behoeft aan geneeskundige hulp in minder ontwikkelde landen. — Ten behoeve van een overzicht van de mogelijkheden die voor jonge Europese artsen zijn gegeven een kortere of langere verbintenis buiten de grenzen van het eigen land aan te gaan, ontleent de *Revue médicale de Liège* (bl. 342) aan een rapport van de Wereldgezondheidsorganisatie (*Actes officiels*, no. 122, 1963) een lijst van de „artsendichtheid” in Afrikaanse, Aziatische en Zuid-Amerikaanse landen. Boven aan de lijst staan Niger (85.000), T Chad (60.000), Afghanistan (53.300), Togo (46.375), Indonesië (43.000), Soedan (35.000), Nigeria (33.000), Leopoldstad (republiek Kongo) (30.000). Lager staan Dahomey (24.400), Ghana (21.000), Kameroen (20.590), Birmanië (18.000), Saoedi-Arabië (14.000), Madagascar (11.000), Pakistan (7.400), Paraguay (65.000), Bolivia (5.270), India (5.040), Irak (5.000), Ceylon (4.700), Iran (3.900), Ecuador (2.900), Brazilië (2.420), Uruguay (2.245), Peru (2.145), Chili (1.600), Venezuela (1.240).

Duitsland

Ernst Kretschmer overleden. — De *Deutsche medizinische Wochenschrift* van 22 mei (bl. 1044) geeft een karakterschets van KRETSCHMER, die onlangs op 75-jarige leeftijd overleed. Van *Körperbau und Charakter* dat in 1921 verscheen en algemene bekendheid verwierf heeft CONRAD gezegd dat: „die Erkenntnis des gesetzlichen Zusammenhangs bestimmter Körperbauformen mit bestimmten charakterlichen Fundamentalstrukturen gehörte zu den grossen Gedanken unseres Jahrhunderts. In Körperbauformen sah er nicht starre Hüllen, sondern die zuverlässigsten, lebendigen Funktionskonstanten des Gesamtorganismus”. Zijn eerste werk *Der sensitive Beziehungswahn* (1919) is destijds door KARL JASPERS „als nahe echter Genieleistung” geprezen. Ook zijn studie *Geniale Menschen* (1929) vond ver buiten de geneeskundige professie een lezerskring.

Engeland

Automatische hulp in het ziekenhuis. — Onlangs is de Medical Automation Experimental Unit in het University College Hospital te Londen geopend. Deze unit is een gezamenlijke onderneming van het hospitaal, het King Edward's Hospital Fund en de firma Elliot medical Automation Ltd. De studie richt zich vooral op nieuwe toepassingen ten dienste van de geneeskunde. Het organiseren van leer- gangen voor klinici, farmacologen, wetenschappelijke onderzoekers, administrateurs, verpleegsters, ziekenhuis-ingenieurs en fysici staat mede op het programma. Na de openingsplechtigheid vertoonde de Elliot 803 iets van zijn kunsten. Elf punten van informatie omtrent 3500 Service women werden met de magnetische band opgenomen. De computer wist uit deze gegevens vast te stellen welke individuen in de loop van een jaar ten gevolge van één van de vier in aanmerking komende ziekten van de ademhalingswegen ziek waren geweest, wie van haar ouder dan 40 jaar waren, en voor wie